

SVEITSISK PRESISJON

FAKTA

Neukomm CPA355 forsterker

- 2 x 140 W, 4 ohm
- Seks innganger
- Fullbalansert inngang
- Pris: 39 540 kr

Neukomm CD34S CD-spiller

- Fire digitalkonvertere (AKM AK4395)
- 24-bit/192 kHz digitalkonvertering
- Fullbalanserte utganger
- Pris: 33 590 kr

Selv liker jeg ikke hemmeligheter noe særlig. Man kan gå glipp av verdifull informasjon, i dobbelt forstand. Derfor forteller jeg alt om Neukomm, men ikke si det til noen.

Man kan forledes til å tro at Sveits er fullere av spesialister enn noe annet land. Da tenker jeg ikke først og fremst på forseggjorte urverk eller sjokolade svartere enn kull. Nei da. Sveits har lange tradisjoner for spesialisert industri, også innen hi-fi.

Det er nok å nevne Revox' båndspillere, Nagra, Thorens-platespillere, Piega-høytalere, eksotiske Goldmund og nesten glemte FM Acoustics. De førstnevnte er bedre kjent utenfor Sveits' landegrenser, men Sveits' "seeekret veeppon" som en Bond-skurk gebrokkent ville uttalt det, er utvilsomt Neukomm. Forvirret? Fortvil ikke, en av sveitsernes

best bevarte hemmeligheter skal vi kle naken her og nå, til alles fornøyelse.

Sveitsisk hi-fi er altså mye mer enn Thorens-grammofoner, men siden det meste er ganske dyr moro, er ikke alt sveitserne lager veldig utbredt utenfor landets grenser. Neukomm har holdt på med sitt uten at noen later til å ha hørt om dem. De har knapt hatt noen representasjon utenfor Sveits, noe som skyldes produksjonstall på linje med superbilprodusenters. Neukomm lager da også en del av elektronikken sin for hånd i stedet for effektive samleband, som seg hør og bør for en high-end-produsent.

Neukomm CD345 med avspillingsmekanikken fra Philips. Under kretskortet til høyre sitter hjertet i spilleren, de fire AKM-konvertere og analogfiltrene.

CD345

Første gang undertegnede hørte Neukomm, var naturligvis i Sveits, og selvsagt på Piega-høytalere. Førsteintrykket var nesten overveldende: Lynraske responser, superanalytisk og oppløst samtidig som lydbildet var stramt kontrollert og sylskarpt fokusert. Forfriskende, rett og slett.

Nå, to år senere, har Neukomm fått representasjon her hjemme, og holder hus hos Piega-importøren Duet Audio. En test ville avsløre om hukommelsen min var til å stole på, og enda viktigere, om Neukomm har vært verdt å vente i 20 år på.

CD-spilleren CD345 i denne testen, og den integrerte forsterkeren CPA355 på 2 x 140 W, koster til sammen 74 000 kroner og ligger i samme pris-klassen som high-end-elektronikk fra Linn, Naim, Marantz, T+A og Electrocompaniet, for å nevne noen av konkurrentene. Men lyd kvaliteten – eller klangsignaturen – er Neukommens egen.

Oppløst og kontrollert

Kvaliteten er gedigen, og vekten langt høyere enn man skulle tro når man ser den beskjedne størrelsen til CD345 og CPA355. Begge ville fått plass der hvor en McIntosh-forsterker ville ruvet, og det ville fremdeles være luftig rundt de nesten unnselige små Neukomm-boksene i stål og aluminium. Selv fjernkontrollen er i aluminium, ned til hver enkelt knapp.

I denne testen fikk de brynet seg på høyttalere fra små Audiovector-modeller til den massive KEF Reference 207/2 (se test i sommernummeret). Sistnevnte er en tøff match for forsterkere med dårlig dempningsfaktor og anorektiske strømforsyninger, og jeg forventet nesten at Neukomm-forsterkeren skulle bli et nummer for liten for de kraftkrevende høyttalerne.

Men jeg fikk bare delvis rett. Den langt kraftigere – og 50 prosent dyrere – McIntosh MA7000 lekte seg med de store KEF-ene som de skulle vært

små gulvstående Klipsch-høytalere, men Neukomm CPA355 klarte seg forbløffende godt, inntil den gikk tom for krefter. Sammen med CD-spilleren CD345 var de en kjempematch med den transparente og avslørende KEF-høytaleren. Foruten enda mer krefter, savnet jeg ingenting. Lydbildet var totalt åpent, med en gjennomsiktighet jeg sjelden hadde hørt maken til. Med Nordost Frey-kabler hele veien i anlegget, var alt så knivskarpt fokusert og oppløst som man bare kan drømme om. Lydbildet var ikke like svært, dypt og tredimensjonalt som på den dyrere kombinasjonen av McIntosh MCD500 CD-spiller og forsterkeren MA7000, men vokaler og instrumenter selv i komplekse arrangementer var minst like krystallklart gjengitt, og detaljene i lydbildet enda litt skarpere fokusert med Neukomm-elektronikken.

CD-spilleren CD345 koster mindre enn Esoteric X-05, og er sett under ett en bedre spiller. Noe jeg slett ikke hadde trodd. Lydbildet er supergjennomsiktig, den mangler litt av Esotericens – og McIntosh MCD500s – kraftige dybbass, men er deres likemann hva oppløsning og fokus angår. Neukomm-spilleren er samtidig lynrask på plutselige dynamiske sprell, akkurat som de dyrere spillerne, men selv om det er fantastisk flott, presenteres man for et litt grunnere lydbilde fra CD345 enn MCD500. Som er i særklasse den beste spilleren på øvelsen tredimensjonalitet på den riktige siden av prisen for en Wadia 581SE.

Mens CD-spilleren rykker direkte inn på min personlige topp fem-liste over high-end-spillere man MÅ høre, mener jeg at forsterkeren CPA355 har langt tøffere konkurranse å bryne seg på i sin klasse. Den totale kontrollen minner mye om en Krell-forsterker, og CPA355 begår i tillegg frekkhe-

NYKOMMEREN NEUKOMM

Overskriften er misvisende, for Neukomm Audio Systems ble startet allerede i 1989, i Thalwil ikke langt fra Zürich i Sveits, men det er først 20 år senere at de omsider er i salg i Norge. Neukomm har relativt beskjedne produksjonstall sammenlignet med selv små high-end-produsenter i Europa, og har i stor grad solgt sine produkter på det sveitsiske hjemmemarkedet. Navnet er hentet fra Hans R. Neukomm selv, en sveitsisk fysiker med utdannelse innen halvlederteknologi og produksjon. Neukomm har en enkel grunnleggende filosofi. Som så mange før dem, Quads Peter Walker er ett eksempel, mener Hans R. Neukomm at signalet ikke skal tukles med overhodet på sin vei fram til høyttaleren. Det som kommer ut i enden skal være det eksakt samme signalet som kom inn, bare forsterket. De kaller sin variasjon av dette prinsippet Minimum Loss Concept (MLC).

I likhet med Peter Walker, er Hans R. Neukomm fan av små og plasseringsvennlige komponenter. Derfor er forsterkerne og CD-spillerne bare 32 cm brede. Nå dybden i tillegg ikke overstiger 29 cm og høyden stopper på 7,3 cm – foruten på monoforsterkerne – sier det seg selv at Neukomm-produktene ikke krever mye plass. Kvaliteten er som vanlig for et sveitsisk produkt, av høy klasse. Interne komponenter er bygget for minst 20 års bruk uten problemer eller avvik, deler håndplukkes fra leverandører, og alt pakkes inn i solid aluminium, ned til selv fjernkontrollen.

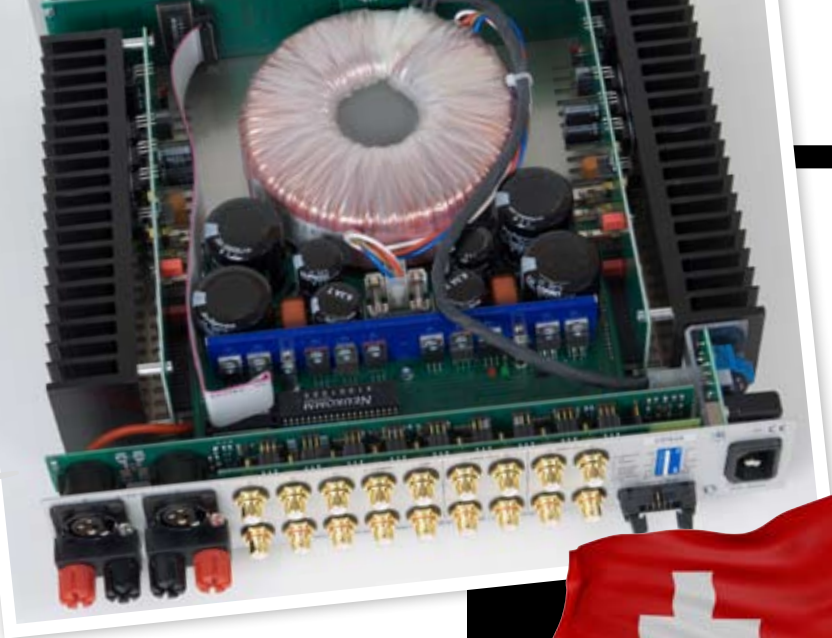
”SELV FJERNKONTROLLEN ER I ALUMINIUM, NED TIL HVER ENKELT KNAPP.” 3

HI-FI Neukomm forsterker og CD-spiller

Nederst på bildet sitter inngangsmodule, og på flankene for ringkjernetrafoen i forsterkeren, utgangstrinnene som leverer opptil 60 ampere.

CPA35

ten ved å late som om den har like stor motor som en 300 W Krell. Bløffen avsløres lett når CPA35 skal fylle de store KEF-høytalerne, men da ville saktens de fleste integrerte forsterkere vi har testet fått mer å bite over enn de hadde klart.

Lydbildet på Mike Oldfields Music of The Spheres, er overveldende åpent. Riktignok matcher ikke CPA35s McIntosh-forsterkerens dybde i lydbildet, men

som et sveitsisk urverk og sparker skikkelig fra i de lavere oktaver.

Så utstrakt og luftig diskant hører man sjelden, noe som gir sonater med Nicolo Paganini vinger i lytterrommet mitt. Bare lukk øynene og la musikken synke ned i sjelen, perfektjon blir nesten et for upresist ord. John Lee Hookers røst rasper i vei på Early One Morning og bassen hamrer i mellomgulvet.

”SÅ UTSTRAKT OG LUFTIG DISKANT HØRER MAN SJELDEN, NOE SOM GIR SONATER MED NICOLO PAGANINI VINGER I LYTTERROMMET MITT.”

CD-spilleren er den perfekte avspillingskilde på så kompleks musikk. Åpningslåten Harbinger brettes ut i hele sin prakt og her er så sjukt mye detaljer at jeg må spille sporet to ganger for å få med meg alle. Konsertklaveret til Keith Jarrett på Up For It, får klinge fritt, og jeg savner ingen av de små klangnyansene som jeg vanligvis bare hører på mye dyrere utstyr, rett og slett fordi de er der.

Don Ross' akustiske gitar på Kimbin er rik på klanger og harmonier, og heller ikke her savner jeg noe. Likeledes på Bob Dylans The Man With The Long Black Coat, et spor hvor det er vanskelig å høre store forskjeller mellom Neukomm- og McIntosh-spilleren. Når gitarharmoniene eksploderer i hver sin kanal og munnspeilet dukker opp, er det bare McIntoshens glødende klanggjengivelse som skiller dem. I kombinasjon med Neukomm-forsterkeren oppdaget jeg en glassaktig hardhet i øvre mellomtone, som kunne gi toner som nettopp munnspeilet er i stand til å produsere, en svalt fremtredende plass i lydbildet. Som en betoning.

Det samme gjelder Tor Espen Aspaas klaverøvelser på Mirror Canon (2L CD/SACD). Her hører jeg den samme antydningen til betoning, uten at jeg føler at den er sjenerende. Etter mye bytting frem og tilbake mellom komponenter, kommer jeg etter hvert fram til at det er forsterkeren som har denne betoningen. CD-spilleren er nemlig lytferi. Så fullstendig blottet for lyter er CD34S, at den framstår som et kupp til prisen. Melissa Walkers varme vokal på A Time For Love, står ingenting tilbake for McIntosh-spillerens presentasjon. Bassen er stram, kontant, presis

Alt er i harmoni og jeg må medgi at det synes merkelig at dette lille ukjente sveitsiske merket ikke er bedre kjent.

Konklusjon

Så hadde min begeistring første gang jeg hørte Neukomm ikke bare vært en romantisk forestilling om opplevelsen av å høre nytt eksotisk utstyr på glimrende høyttalere. Når opplevelsen kan repeteres to år senere i mitt eget lytterrom, føler jeg det trygt å konkludere med at musikk- og hi-fi-interesserte fortjener å få lytte til Neukomm. Her får man kombinasjonen solid kvalitet og fantastiske ytelser i high-end-klassens mer behagelige prisklasse, i komponenter på størrelse med et mikroanlegg fra en elektro-

TEKNIKK FOR VIDEREKOMNE

Egentlig er det ikke noe voodoo eller revolusjonerende med Neukomm teknikk, det er bare så fordømt skikkelig gjort. Mang en produsent av mye dyrere high-end vil rømme over å kikke ned i en ryddig og forseggjort Neukomm-forsterker. Den integrerte CPA35S leverer 140 W i hver kanal i en vedvarende 4 ohms belastning.

Strømforsyningen drives av en 500 voltampere transformator som er viklet for å lav induktans som mulig. Induktans er en uønsket effekt av strøm i bevegelse, som enkelt sagt fungerer som en elektromagnetisk motstand i for eksempel en ringkjernetrafo som her.

Forsterkertrinnet har 40 800 mikrofarad med strømkapasitet til rådighet, og utgangstrinnets fem par med utgangstransistorer koblet i parallell, er kraftige nok til å levere full utgangseffekt også når belastningsmotstanden – høyttaleren – faller så lavt som 1 ohm. Selv da leverer forsterkertrinnet drøyt 60 ampere på utgangene, ifølge Neukomm.

CD-spilleren CD35S er bygget opp med en avspillingsmekanikk fra Philips, som fører fire 24-bits digitalkonvertere fra AKM – AK4395 – med signalet i balansert form med to konvertere per kanal. Signalet passerer deretter et lavpassfilter for hver av konverterne, og skal ha svært lav forvrengning fram til analogkretsene, som naturligvis er balanserte fram til utgangene.

<p>CPA35S</p> <p>Lydkvalitet ★★★★★☆</p> <p>Funksjonalitet ★★★★★☆</p> <p>Brukervennlighet ★★★★★☆</p> <p>Kvalitetsinntrykk ★★★★★☆</p>	<p>★★★★★☆☆</p>
<p>+</p> <p>Høy dynamisk kontrast Sublimt raffinement Sammenhengende og ufarget lydbilde Praktfull byggekvalitet</p>	<p>-</p> <p>Høyttalerterminalene</p>
<p>Pris: 39 540 kr Importør: Duet Audio www.duet.no</p>	

<p>CD34S</p> <p>Lydkvalitet ★★★★★☆</p> <p>Funksjonalitet ★★★★★☆</p> <p>Brukervennlighet ★★★★★☆</p> <p>Kvalitetsinntrykk ★★★★★☆</p>	<p>★★★★★☆☆</p>
<p>+</p> <p>Høy dynamisk kontrast Sublimt raffinement Sammenhengende og ufarget lydbilde Praktfull byggekvalitet</p>	<p>-</p> <p>Høyttalerterminalene</p>
<p>Pris: 33 590 kr Importør: Duet Audio www.duet.no</p>	

